

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXIII. (17)

No. (štev.) 18

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

30. aprila 1964

Največja prevara

Misli ob prvem maju

Komunizem je prevaral ogromne množice ljudi. Obljubljaj jim je neodvisnost in svobodo, če sprejmejo njegov nauk in njegovo pomoč. Komaj pa je bilo „osvobodilno“ gibanje pod komunističnim vodstvom opravljeno, so se tako „osvobojeni“ narodi znašli v še večji odvisnosti kot prej, da o svobodi niti ne govorimo.

Komunizem je prevaral kmeta. Že nad pol stoletja so bajtariji, mali kmetje in zlasti poljedelski delavci poslušali komunistično zahtevo po delitvi zemlje in zlasti tisto prijetno krilatico „Zemljo tistemu, ki jo obdeluje!“, ki jo še danes poslušamo po vseh — nekomunističnih deželah. Kjer pa je komunizem prišel na površje, je bilo njegovo prvo delo, da je razlabil kmečke posest, toda ne z namenom, da jo razdeli med bajtarije, male kmete in kmečke delavce, ki so zemljo dejansko obdelovali, ampak da jo da v last državi ali „družbi“, ki sta v rokah komunistične stranke. Vse govorjenje o delitvi zemlje je bila zgolj prevara.

Podobno se je zgodilo z obrtnikom. Komunizem ga je vabil v svoje vrste in mu obljubljal zaščito pred industrijsko-kapitalistično konkurenco. Te zaščite pa obrtnik ni dobil v nobeni komunistični državi. Obrtniški stan je za železno zaveso skoraj popolnoma uničen in številni obrtniki, ki so verjeli sirenskimi komunističnimi govori, danes na lastni koži občutijo, kako so bili prevarani.

Toda največjo prevaro pa je doživel delavec. Komunizem mu je govoril o odrešitvi proletarcev, o odpravi razrednega boja o brezrazredni družbi, o enakosti vseh ljudi, o svobodi, o pravičici do stavke, o rešitvi izpod kapitalističnega jarma, o odpravi mladinskega in ženskega dela, o dobri plači, o skrajšanju delovnega časa itd., itd.

Komunizem, ki je izrazilo politično gibanje in mu gre zgolj za oblast nad svetom, je videl, da je v organiziranem delavstvu velika moč in mogočno sredstvo za doseg oblasti. Zato se je vrغل v prvi vrsti na delavstvo. Z nezasišano demagogijo, z obljubami o raju na zemlji, ki ga bo zlasti deležno delavstvo, je preslepil velike množice, ki so se oklenile komunističnega evangelija, šle na barikade ter se borile in tudi umirale za novo vero.

Toda kaj je dobil delavec po komunistični zmagi? Ali morda res svobodo, brezrazredno družbo, primerno plačo, skrajšanje delovnega časa, enakost vseh ljudi in drugo, kar so mu obljubljali? Ne, ničesar tega. O svobodi ni govora. V politiki odloča samo ena stranka in v tej stranki navadno samo en človek — diktator. Tudi ni svobode v izbiri dela in poklica. Mnogi višji in odgovornejši poklici so pridržani samo za strankine pristaje in njihove otroke. Ni verske svobode. Ni svobode v kulturnem udejstvovanju. Ni svobode v izražanju prepričanja in mišljenja, ni svobode združevanja. Ni enakosti. O tem nas je nazorno poučil M. Džilas v svojem znanem delu „Novi razred“. V komunizmu se je izvršila samo zamenjava: komunistični veljaki so stopili na mesto prejšnjih zasebnih kapitalistov in visokih birokratov. Kakšna enakost je v Sovjetski Rusiji, nam pové poročilo Mednarodnega urada za delo, ki navaja, da je tam 22 plačilnih razredov. Razlike v plačah so ogromne. Gledališka baletka ima n. pr. dvajsetkrat večjo plačo kot je povprečna delavska plača.

Pred desetletji so komunisti na prvomajskih proslavah postavljali na prvo mesto zahtevo po stavki. Danes je stavka dovoljena in so jo uzakonili, toda samo v — zapadnem, nekomunističnem svetu. Za železno zaveso ne obstaja pravica do stavke; tam je stavka veleizdaja, ki se kaznuje z najhujšimi kaznimi.

In delovni čas? Vsi vemo, kako se dela v naši domovini. Čeprav je po novi ustavi določen šesturni delovnik, delajo ljudje tako, kot se je delalo v časih klasičnega kapitalizma. Vzeti moramo namreč v obzir, da velike delavske množice v normalnem delovnem času zaslužijo tako malo, da si morajo poiskati še postranski zaslužek, kar njihov delovni čas podaljša na 12, 14 in tudi več ur na dan. Po računih zgoraj omenjen-

Spor med Moskvo in Pekingom plamti naprej

Spor med ZSSR in rdečo Kitajsko tudi pretekli teden ni izgubil svoje ostrine. Maocetung je Hruščovu sicer čestital za njegovo 70-letnico, ta je čestitke v prvem hipu tudi sprejel brez komentarja, toda ko so komunistični veljaki odšli s proslave v Kremlju, je Hruščov poveril enemu izmed tajnikov sovjetskega CKKP, Andropovu, da je Maocetunga znova napadel in mu vrغل v obraz, da je njegova brzogovornost bila „neiskrena“. Hruščov, ki je sedel za Antropovom, je ob tem napadanjem neprestano prikimal v potrditev.

Sovjetski CKKP je nato izdal tudi izjavo, da se Maocetung „zavija v plašč oboževanja heroja“ — čeprav je bil Hruščov sam za 70-letnico imenovan za „heroja ZSSR“ — in da se „obdaja v ozračje mistike“. „Člane kitajske KP učijo,“ nadaljuje izjava sovjetskega CKKP, „da je treba Maocetunga hvaliti za hrano, ki jo Kitajci jedo, za zdravje, ki ga uživajo in za vsa druga srečna naključja, ki doletijo človeka.“

Sovjetska Pravda pa je v 2500 besed dolgem članku napadla Kitajsko, da je blokirala sodelovanje Moskve na bodoči afro-azijski konferenci, ki je določena za prihodnje leto v Afriki. Na tozadevni pripravljalni konferenci v Djakarti v Indoneziji, ki je bila pred kratkim, je kitajski delegat izjavil, da Moskve ne smejo pripustiti na afro-azijsko konferenco, „ker ni azijska država“. Prav tako je objavil, da se Kitajska konference ne bo udeležila, če bodo pritegnili nanjo ZSSR. Za sodelovanje Moskve na konferenci se je zlasti zavzemala Indija. Že na bandunski konferenci leta 1955 je Kitajska trdila, da se ZSSR ne bo smela udeležiti naslednje afro-azijske konference leta 1965, ker da ni azijska država. Pravda zato očita Kitajski, da hoče Moskvo izolirati od azijskih in afriških narodov in „tudi od zahodnoevropskih“ in ustvariti nege vrste „tretje, vmesno področje“, s katerim bi tekmovala z ZDA in ZSSR.

V ta dvoboj je po pristanku Hruščova poslegla s pomirjevalnimi predlogi romunska KP z načrtom, da naj bi se

soveti in Kitajci sami pogovorili že maja meseca, nato naj bi se sestala konferenca posameznih KP satelitov in drugih držav, meseca oktobra pa vrhunsko komunistična konferenca, na kateri naj bi dokončno rešili problem spora med Moskvo in Pekingom.

Peking je načrt odklonil in predlagal, naj bi se Hruščov in Maocetung sestala na medsebojne razgovore in to meseca oktobra. Hruščov je tudi opustil vrhunsko komunistično konferenco, ker da se boji, da je ne bi mogel izpeljati po svojih željah.

Te dni je Hruščov z vsemi častmi sprejel na obisk alžirskega levičarskega predsednika Ben Bello ter ga je takoj na moskovskem letališču hvalil kot „odličnega borca proti imperializmu“. Ben Bella je previdno odgovoril, da bi rad dobil še več sovjetske pomoči, ker se je „Alžir podal na socialistično pot“ in dodal: „Prepričani smo, da bo to moralno in materialno podprla ZSSR in druge socialistične države.“

Ben Bello je poleg Hruščova pozdravil še zun. minister Gromiko, predsednik Brežnev, partijski teoretik Suslov in podpredsednika Mikojan in Kossygin. V Moskvi bo Ben Bella ostal deset dni in bo stal poleg Hruščova na balkonu mavzoleja na Rdečem trgu med prvomajsko proslavo. Lansko leto je bil na Ben Bellovem mestu Fidel Castro.

Niti Hruščov niti Ben Bella v svojih govorih nista omenila Kitajske in spora med Moskvo in Pekingom. Toda, ker hoče Kitajska razširiti svoj vpliv v Afriki, smatrajo, da pomeni Ben Bellov obisk v Moskvi in njegov molk o Pekingu, trenutno zmago Hruščova nad Maocetungom vsaj v Alžiru.

Ben Bella bo iz Moskve odpotoval v Čehoslovaško in Bolgarijo, od tam pa v Egipt, kjer se bo 15. maja znova sestal s Hruščovom, ki bo tudi takrat prišel v Egipt na odprtje Asvanskega jezusa, ki ga Egipt gradi pod sovjetskim nadzorstvom. Za ta jez na Nilu je ZSSR prispevala 50% stroškov, ostalo polovico pa nosi Egipt.

Ameriška letala še naprej nad Kubo

Ameriška ogledniška letala U-2 od oktobrske krize leta 1962 dalje nprestano letajo nad Kubo in opazujejo otok. Kennedy je o tem obvestil Hruščova, ker Castro ni dovolil, da bi mednarodna komisija kontrolirala razdrzte sovjetskih raketnih oporišč na Kubi, kakor sta se sporazumela Hruščov in Kennedy.

Ta letala so doslej letala nad Kubo brez ovir s strani sovetov, ki še upravljajo nekaj raketnih oporišč na otoku, opremljenih z obrambnimi raketami. Za letošnji 1. maj pa baje nameravali soveti tudi ta oporišča predati v upravo Castrovi vojski.

Castro je zato pretekli teden takoj objavil, da ne bo več dovolil ameriškim letalom U-2 preletavati Kubo.

Ameriška vlada je Castru odgovorila, da bodo letala U-2 kljub njegovi grožnji letala še naprej, ker so njeno edino zanesljivo vojnsko sredstvo. Če

bo dal Castro katero letalo sestreliti, bodo ZDA odgovorile, kakor smatrajo za potrebno.

V potrdilo tega odgovora so na Florido navozili nad 1000 bojnih letal in začeli s pomorskimi manevri okoli polotoka. Pričakujejo, da se bo med ZDA in Kubo izcmila nova nevarna kriza, zlasti, ko je Hruščov potrdil, da ZSSR Kube tudi sedaj ne bo pustila same v „borbi z imperialisti“.

Meksiko je iz strahu do nove krize predlagala, naj bi se sestale južnoameriške države na konferenco, pridružila sta se ji Brazil in Čile. Venezuela pa itak zahteva najostrejšo, tudi vojaške sankcije proti Kubi.

Kuba je glede ameriških letalskih poletov nad otokom protestirala tudi pri Glavnem tajništvu ZN, toda je od tam dobila odgovor, da tajništvo ZN ne vidi, da bi moglo priti zaradi tega do resne krize.

Nevarna trenja v Laosu

V Laosu so pretekli teden doživeli desničarsko revolucijo proti obstoječi „nevtralni vladi“, skovani na konferenci v Ženevi leta 1962 med Anglijo, Francijo, ZDA in rdečo Kitajsko ter ostalimi desetimi državami, določenimi od

nega Mednarodnega urada dela mora jugoslovanski delavec delati okoli 15 ur, da zasluži isto plačo (realna vrednost), kot jo zasluži nemški delavec v isti stroki v osmih urah.

Ta dejstva imejmo pred očmi, ko bomo te dni čitali o bučnih prvomajskih vojaških paradah v komunističnih deželah, ki so zamenjale nekdanje delavske proslave. Svobodne delavske proslave so samo še v svobodnih demokratičnih državah. Mi, ki smo spoznali vso komunistično prevaro, odpirajmo oči ljudem, med katerimi živimo, da se ne bodo dali preslepiti volkovom, ki hodijo okoli v ovčjih kožuhih in da bodo spoznali, da je komunizem velika prevara, največja, kar jih je doživedo človeštvo. SmR

Nova državna zveza v Afriki

V Tanganjiki, bivši britanski afriški koloniji, vlada sredinski, komunistom nenaklonjeni Nyerere, ki je državo doslej vodil za afriške razmere dovolj zadovoljivo od skoro vseh ostalih novonastalih afriških držav.

Na bližnjem otočku Zanzibar so, kakor je znano, pred nekaj tedni, komunisti in drugi levičarji izvedli državni udar in uvedli diktaturo. Žrtve revolucije so bile med prebivalstvom otočka velike. Predsednik zanzibarske vlade je levičar Karume, glavno besedo pa je imel v Pekingu izšolani Babu, ki je bil tudi zunanji minister. Ta se je zadnje dva tedna zopet mudil v Moskvi.

V Babujevi odsotnosti sta se Nyerere in Karume sestala v Tanganjiki in se dogovorila za unijo med obema državama „v interesu Afrike in afriške skupnosti“, kakor sta istočasno objavila v skupni izjavi. Tako je v Afriki

nastala nova državna zveza med obema državama. Nyerere je bil imenovan za predsednika unije, ostane pa še nadalje predsednik Tanganjike, kakor Karume predsednik Zanzibarja. V unijski vladi pa je Karume bil imenovan za prvega podpredsednika.

Medtem se je Babu z vso naglico vrnil v Zanzibar iz Moskve ter je zahodnjake presenetilo poročilo, da bo v novi unijski vladi dobil važno mesto.

Na Zahodu so unijo sprejeli z odobravanjem, ker da bo tako lahko Tanganjika vplivala na zanzibarske komuniste, da ne bodo mogli širiti svojega vpliva na afriški kontinent. Menijo pa tudi, da se lahko zgodi obratno, da bo namreč tako zazibarskim komunistom preko Tanganjike sedaj odprta pot na afriški kontinent, medtem ko bi, če bi Zanzibar ostal samostojen, lahko otok poskušali izolirati podobno, kakor Kubo.

I Z T E D N A V T E D E N

Urugvajska vlada je odobrila, da sme ostati v državi biv. brazilski predsednik Joao Goulart kot politični emigrant. V Montevideo pričakujejo tudi prihod Goulartovega svaka biv. poslanca Leonela Brizole. Njegova žena — Goulartova sestra — je z otroci že prišla v urugvajsko prestolnico.

V Brazilu sedanjo desničarsko vlado označujejo za „vlado konservativcev, toda ne reakcionarjev“, kajti ta vlada se bo v najkrajšem času lotila reševanja težkih socialnih vprašanj v državi in hoče dokazati, da jih je mogoče rešiti v smislu določil ustave in svobodi in demokraciji brez diktature komunistov. List „Jornal do Brasil“ pa z ozirom na predsedniške volitve prihodnje leto, namiguje, da bi bilo zaradi utrditve demokracije najbolje, če bi pri teh volitvah nastopila kot kandidat kaka vojaška osebnost, za katero bi bilo znano, da je demokratsko usmerjena. Isti list istočasno pravi, da bi bilo zaradi tega treba onemogočiti kandidata socialnih demokratov Juscelina Kubička, ker je „treba vrata, skozi katere lahko pride sovražnik, pravočasno zapreti.“ Kubička so nekateri listi začeli tudi napadati kot korupcionista. Nevarnost, ki jo omejnjeni list vidi v Kubičku, obstoja v tem, ker je Kubiček doslej pri volitvah vedno nastopal v koaliciji z Goulartovo laboristično stranko. Kubiček je bil predsednik, Goulart pa podpredsednik. Pri zadnjih predsedniških volitvah je bil Goulart na Kubičkovi listi tudi izvoljen za podpredsednika.

Med ZDA, Anglijo in Sovjetsko zvezo je prišlo do sporazuma o zmanjšanju proizvodnje urana. Francoska vlada je dala razumeti, da ni verjetno, da bi se Francija temu dogovoru pridružila.

Ameriška vlada je obvestila kubansko vlado, da bodo zaradi varnosti svojega ozemlja in ameriške poloble nadaljevali z izvidniškimi preleti Kube. Kubanska vlada je pri ameriški vladi takoj protestirala, toda ameriški predsednik Johnson je kubanski protest zavrnil z zatrdom, da bo sleherni akcija za poskus preprečitve izvidniških preletov Kube imela nevarne posledice. Predsednik Johnson je tudi napovedal povečanje ameriške pomoči Južni Ameriki. (Naglasil je, da bodo v nekaj mesecih otipljivi rezultati povečane ameriške pomoči temu delu sveta.)

Zahodnonemški predsednik Heinrich Lübke je s 60-članskim spremstvom prišel dne 24. t. m. na petdnevni obisk v Peru. V Limi ga je sprejel perujski predsednik Fernando Belaunde s člani vlade, diplomatskim zborom in ostalimi odličnimi osebnostmi. Med svojim bivanjem je Lübke imel več razgovorov s perujskim predsednikom, zun. ministrom Schroeder pa s perujskim zun. ministrom o poglobitvi kulturnih, gospodarskih in političnih zvez med obema državama.

Moskva na razvoj položaja v Laosu ni reagirala, Kitajska pa se je že oglasila, da bo zahtevala sklicanje mednarodne konference za Laos, če bo desničarska vlada „poslabšala“ razmere. Kitajska je sporočila, da bo zahtevala konferenco 14 držav, ki so se leta 1962 sporazumele o „nevtralni“ vladi v Laosu.

državama. Perujski vladi je podaril šest kompletnih najmodernejših ambulančnih vozil. Dne 29. aprila je odpotoval v čilsko prestolnico, kamor je posebno nemško prevozno letalo pripeljalo moderno zobno kliniko z vsem instrumentarijem v velikem ambulančnem avtomobilu.

V Angliji bodo splošne volitve v prvi polovici oktobra.

Zahodnonemški kancler Ludvik Erhard je bil prejšnji teden na prijateljskem obisku v Belgiji. Imel je razgovore, ki so se nanašali tako na obe državi kakor na tiste, ki sestavljajo evropsko gospodarsko skupnost, pa tudi o svetovnih problemih, s kraljem Balduinom in predsednikom Theom Lefevre-jem. V skupnem poročilu o razgovoru med njima predsednika obeh vlad zatrjujejo, da je skupnost evropskih držav nepopolna, dokler gospodarske skupnosti ne bo vzporedno spremljala tudi politična.

Pri volitvah v zahodno nemški državi Baden Wuerttemberg je zmagala nemška kršč. demokratska stranka. Čeprav so si Brandtovi socialdemokrati močno prizadevali, da bi na volitvah porazili kanclerja Erharda, se jim to ni posrečilo.

Dr. Aldo Moro, predsednik italijanske vlade, se mudi na petdnevnem prijateljskem obisku v Angliji. Za prihodnje mesece napoveduje obiske še drugim državam, zlasti ZDA.

Predsednik Bolgarije Dimitrij Ganev je umrl. Za njegovega naslednika je bil določen Georgi Trajkov.

Danski kralj Friderik IX. je bil s kraljico Ingrid sprejet v avdienco pri papežu Pavlu VI.

Na otoku Cipru se je položaj znova zaostril, potem, ko se je oboženim oddelkom grškega prebivalstva posrečilo dobiti kontrolo nad cesto, ki vodi iz Nikosije proti planini Kireneja V tem planinskem delu so presenetili z napadom oborožene turške oddelke, ki imajo na vrhu planine zaseden grad in samostan Hilarion. Grški oddelki sedaj kontrolirajo vse dohode na grad ter utrjeno turško postojanko; od vseh strani jo tudi lahko obstreljujejo. Turške oborožene oddelke, ki z višinskega grada uspešno odbijajo vse napade, mislijo prisiliti k predaji s sestračanjem. Turško prebivalstvo na otoku je ogroženo nad poveljnikom oboroženih sil ZN indijskim generalom Premom Singhom Gyanijem, ker ni ukrenil prav ničesar proti oboženim grškim oddelkom, ko so obnovili napade na Turke v planinskem delu Kireneja. Minulo nedeljo je proti njemu priredilo dvakrat bučne manifestacije v Nikosiji.

V Kairu so predstavniki trinajstih arabskih držav, članic Arabske lige, sklenili ustanoviti osvobodilno fronto. Njena naloga bo osvoboditi Palestino, t. j. sedanji Izrael in jo priključiti znova arabskemu svetu.

Predsednik Združene arabske republike Nasser je ob obisku v Jemenu pred množico izjavil: „Prisegamo pri Bogu, da bomo prepodili Angleže in Jude z vseh delov arabskega sveta.“ Izraelu je še posebej zagrozil, da bo tej državi takoj napovedal vojno, če bo skušala izvršiti svoj načrt za odvajanje vode iz reke Jordan za namakanje puščavskega sveta v Izraelu.

Ivan Avsenek - 75-letnik

V torek 28. aprila letos je minilo 75 let, odkar je bil v vasi Vrhnje, župniji Mošnje, v neposredni sosesčini božje poti Marije Pomocnice na Brezjah na Gorenjskem, rojen Ivan Avsenek, najvplivnejši gospodarstvenik, najmočnejši poznavalec gospodarstvenih in finančnih vprašanj Slovenije, in eden najpomembnejših javnih družbenih delavcev med Slovenci v dobi Jugoslavije med dvema svetovnima vojnoma. Po drugi vojni živi v Clevelandu v Severni Ameriki in je med razseljenimi Slovenci postal znan in visoko cenjen po svojih izredno zanimivih in temeljnih uvodnikih v „Sloveniji“ in „Ameriški domovini“ ter po razpravah, ki jih je napisal v Zborniku Svobodne Slovenije v Buenos Airesu o razvoju socialno-gospodarskega in političnega življenja v domovini pod komunistično vladno.

Jubilanta bomo s temi vrsticami spravili bolj v slabo kot dobro voljo. Potrebno in pravično pa je, da o tem izrednem slovenskem možu ostane nekaj zapisano. To tirja slovenska demokratska izseljenska zavest. Hoče kaj več vedeti o piscu s tako bogato razgledanostjo in izvirno presojo kot jo kažejo njegovi članki in razprave ter študije.

Mladi Ivan Avsenek je končal klasično gimnazijo v Ljubljani, trgovsko akademijo pa na Dunaju leta 1910. Takoj po končani šoli je vstopil v službo Jadranske banke v Trstu, pa je tam ostal komaj eno leto, kajti že v teku leta 1911 je odšel v Rostov na Donu v Rusiji kot podpredsednik Mednarodne špedicijske družbe, ki je imela svoj glavni urad v Parizu in opravljala trgovske posle — predvsem žitne — med Rusijo in Francijo.

V Rusiji je živel in delal v glavnem v Rostovu, Teodosiji in Odesi. Po službenih in zasebnih opravkih je prepotoval velik del evropske Rusije in se mudil po več tednov ali mesecev v Novosibirskem, Taganrogu, Moskvi in po drugih mestih.

Tako se je zgodilo, da ga je prva svetovna vojna zajela v Rusiji. Postal je civilni vojni ujetnik, pa se osvobodil in nadaljeval svoje delo pri francoski tvrdki, kolikor je bilo med vojno sploh mogoče, pa ob enem tudi za švicarsko podjetje, ki je imelo svoj glavni urad v Ženevi. Doživel je preživel je torej predvojne razmere carske Rusije, življenje med vojno, revolucijske težave, homatije in tragedije krvavih uporov ter končno zmago boljševikov. Posrečilo se mu je, da se je po vojni rešil Rusije in se je v letu 1918 iz Moskve odpeljal preko Poljske in dežel Srednje Evrope v Slovenijo.

Takrat je bila Srednja Evropa še vsa v posledicah razpadanja Avstro-Ogrske. Trgovsko prometne razmere so bile neurejene. Avsenek je takoj po prihodu domov svoje skušnje, ki jih je nabral na težavni poti od severa na jug Srednje Evrope, dal na razpolago slovenski narodni vladi, ki je v tistih zmedenih razmerah iskala pota in sredstva kako preprečiti nastop pomanjkanja v Sloveniji. Pod firmo Žitnega zavoda v Ljubljani je Avsenek osebo organiziral transporte tovornih vlakov iz Poljske in Češke v Slovenijo in s tem bistveno pripomogel, da v Sloveniji ni nastopilo nobeno resno pomanjkanje življenjskih potrebščin.

Leta 1923 je Ivan Avsenek vstopil v trgovsko družbo Zabret Co. d. z o. z. Britof pri Kranju, ki izdeluje in prodaja laneno olje. Od tedaj dalje je oljar

ska industrija in trgovina ostala njegov poklicni posel. Že leta 1926 je postal poslovodja Združenih oljaren in od tedaj veljal kot vodilna in gonilna sila oljarske industrije Jugoslavije.

Hitro se je po Ljubljani in Sloveniji vedelo, da je Avsenek živ leksikon v gospodarskih in finančnih vprašanjih. Brž je postalo pravilo, da je treba v kočljivih in zamotanih vprašanjih vprašati Avseneka za svet. Postal je znan kot eden redkih, če ne edini, ki je že na vse zgodaj vsak dan poznal borzno poročilo New York Times. Prvi možje v podjetjih so iskali njegovega sodelovanja. Postal je član uprave Trboveljske premogokopne družbe in dolge vrste manjših podjetij, član uprave Trgovske, Obrtniške in Industrijske zbornice v Ljubljani, član uprave ljubljanske borze, uprave Pokojninskega zavoda v Ljubljani in Osrednjega urada za

zavarovanje delavcev v Zagrebu, član banovinskega sveta Dravske banovine, predsednik Kranjske hranilnice in član izvršnega odbora Narodne banke Jugoslavije. S tem pa nismo niti približno omenili vseh ustanov in zavodov, pri katerih je Avsenek sodeloval. Vsaj po letu 1935 ni bilo nič sporno, da slovenska podjetnost dotlej ni imela še nikoli tako izvrstnega zastopnika in zagovornika kot je bil on. V službi Kranjske hranilnice je bil glavni podpornik gospodarskih podjetnosti in obnov, ki jih je izvajal ban dr. Marko Natlačen, kot vodilni slovenski zastopnik v upravi Narodne banke Jugoslavije pa je skrbel, da je slovensko gospodarstvo dobilo od tam vse, kar mu je po pravici šlo. Zopet je bil pred drugo svetovno vojno rešitelj, ko je dal pobudo, da je banovina ustanovila „Prevod“ in oskrbel potrebne kredite, da se je Slovenija neposredno pred napadom Hitler-Mussolinijevih sil in okupacijo založila z žitom in živili in je mogla preživeti prelom redne javne uprave, brez pomanjkanja.

Leta 1927 je Avsenek zastopal Jugoslavijo pri gospodarskih pogajanjih v Ženevi, leta 1940 pa pri pogajanjih za sklenitev trgovske pogodbe v Moskvi.

Kljub temu, da je navadnemu smrtniku nerazumljivo, kako je mogel ta mož biti v gospodarstvu tako mnogostransko zaposlen in povsod izpolnjevati svojo nalogo v najvišji meri, še s tem samim pomembnosti Avseneka niti na pol nismo označili. Gospodarstvo mu je bilo sredstvo, nujno sredstvo za napredek narodne družbe. Z isto vnamo kot v gospodarstvu pa je delal v ustanovah, ki so služile napredku kulture. Spet je mogoče omeniti

samo nekatere: Bil je član uprave Nove založbe, član konzorcija, ki je izdal dnevnik Slovenec, aktiven član Leonove družbe, bil med snovatelji za izdajo Slovenskega biografskega leksikona (kjer je izposloval, da o njemu samem leksikonu ni omenil nobene besede), med začetniki za gradnjo Stadiona v Ljubljani, sodelavec in podpornik nestetih združenih ustanov tja do malega Akademskoga doma na Miklošičevi cesti, ki je dajal streho katoliškim akademskim društvom in nekaj časa tudi združni šoli za kmetske fante. V pripravljalnih odborih za katoliške shode je Avsenek nosil skrb financiranja kot blagajnik teh odborov. Slovenski umetniki so imeli v Avseneku svojega stalnega in zanesljivega mecena. Ne le, da je sam dajal, da je njegov dom znotraj izgledal kot umetnostna razstava, tudi vse svoje funkcije je uporabil, da so podjetja dajala svoj obulus za umetniško ustvarjanje.

Iz trdih in tesnih razmer je izšel, težko je prebival v študentovskih letih in nikdar ni pozabil delovnega človeka. Naj je bil pred zbori podjetnikov ali pred delavskimi delegati, enako vztrajno je branil pravice delavca in uslužbenca pred vsakim izkoriščanjem. Po težkih razpravah o kakem načrtu delavske zakonodaje ali kake druge ureditve ga je bilo pogosto dobiti v kakem kotu, ko je z delavskimi zastopniki kot zastopnik podjetnikov v najlepši slogi iskal najboljšo rešitev.

Naj ne mine dan, da ne bi storil dobrega dela, je pravilo takih ljudi, kot je Avsenek. Ko je bil na višku svojih uspehov, je npr. v Beogradu bilo znano, da med revne slovenske študente in za diasporo razdeli redno vse, kar tam zasluži. Po Sloveniji si pogosto naletel na očeta ali mater, ki je povedala, da je za ta božič, to birmo ali drugo prilagodil „gospod oljar“ oblekel in daroval toliko in toliko revnih otrok. Kjerkoli je hodil, so take reči označevale njegovo sled.

V vojni in okupaciji mu je ostalo v glavnem samaritansko delo. Za slovenskimi priseljenci in izgnanci tja v Srbijo, Bosno, Hrvaško je hodil. Prenášal je denarna sredstva in drugo pomoč od kjerkoli je je pač mogel dobiti, vzdrževal zveze med družinskimi člani. Reševalne naloge, ki so bile za mnoge pretežke, je on opravil. Vedel je, da ga imajo Nemci na svoji proskriptijski listi. Si je nabral precej grehov, ki je vrgel marsikatero coklo pod kolesa njihovim osvajačnim akcijam po Sloveniji že pred vojno. Zato je tudi moral zapustiti Ljubljano predno so jo okupirali Nemci. V Rimu je čakal na konec vojne, v Gornji Italiji pa na preselitev v Ameriko.

Dasi je tu moral začeti s trdim in težkim delom, kot skoro vsak drug, upamo, da mu sedaj ni nič žal, da je moral zapustiti Evropo. Tu je mogel izkoristiti svoje poznanje jugoslovanskega gospodarstva, ko je dobil nalogo, da napiše pregled jugoslovanske kovinske industrije za Mid-European Studies Center v New Yorku. Takrat je bil tudi stalni prostovoljni delavec za nove slovenske priseljence v uradu Lige katoliških slovenskih Amerikancev.

Zadnja leta se je z družino ustanovil v Clevelandu. Dela kot član uredništva „Ameriške domovine“ in uživa splošno spoštovanje vseh rojakov, ki ga kolikolič poznajo. 75 let, tako upamo je preživel v razmeroma dobrih in srečnih okolnostih. Gospej štefki, ki je lani prestala kar težko bolezen, se je zdravje vrnilo, hčere so že davno do

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Začetek rednega zasedanja državnega kongresa

Prvi maj je v Argentini državni praznik. Tega dne se začne redno zasedanje državnega kongresa s poslanci, ki jo prebere predsednik republike na skupni seji poslanske zbornice in senata.

Pred začetkom letošnjega rednega zasedanja državnega kongresa je bilo izredno zasedanje obeh zakonodajnih zbornic, kajti splošne državnozbornske volitve so bile 7. julija leta 1963. Pri teh volitvah izvoljeni predsednik in podpredsednik, kakor tudi guvernerji po provinciah so bili zapriseženi 12. avgusta 1963, ko so tudi prevzeli oblast. Istega dne so začeli izvrševati svoje poslanske in senatorske obveznosti ter naloge tudi pri julijskih volitvah izvoljeni poslanci in senatorji. Mandat poslancev in senatorjev je pa začel teči že od 1. maja lanskega leta.

V izrednem zasedanju sta obe zbornici sprejeli več zakonskih osnutkov. Tiste, ki jih še niso mogli uzakoniti, bodo prenesli v redno zasedanje. Med temi so zlasti zakonski predlogi o zboljanju socialne zakonodaje v smislu zahtev Glavne delavske konfederacije. Prav tako je vlada poslala že državnemu kongresu zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah v kazenskem zakoniku. V njem je vlada spremenila zlasti

tista določila, ki so vsebovala represivne odredbe proti peronistom, poostri-la pa odredbe za povzročitelje javnih neredov ter razširjevalce plemenitega in verskega sovraštva ter rušitelje javne morale. Ko bo zakonski osnutek odoben, peronisti ne bodo imeli nobenih ovir več, da ne bi mogli svobodno razvijati svoje delavnosti.

Na začetku rednega zasedanja državnega kongresa bo predsednik republike dr. Illia v petek dne 1. maja v svoji poslanici prikazal sedanje stanje v državi in napovedal smernice bodočega vladnega dela. Branje poslanice bo trajalo približno pol ure. Slavnostni seji obeh zbornic bodo prisostvovali tudi vsi ministri zvezne vlade, visoke civilne, vojaške ter cerkvene osebnosti in člani diplomatskega zbora.

Obisk predsednika zvezne nemške republike

Dne 4. maja bo prišel v Argentino na večdnevni obisk predsednik zvezne nemške republike dr. Heinrich Lübke. Na mednarodnem letališču Ezeiza ga bo sprejel z vsemi častmi predsednik republike dr. Illia z vsemi ministri in ostalimi odličnimi osebnostmi.

Visokemu nemškemu gostu bodo predili med njegovim bivanjem v Argentini vrsto proslav in počastitev. Tako bo med drugim prisostvoval slavnosti (Nadaljevanje na 4. strani)

21. 1. 1952; Slovenija v „društvenem planiranju“ za leto 1952, 28. 4. 1952; Rdeči šesti januar, 19. 5. 1952; Nemčija in Evropa, 14. 7. 1952; Francija in Evropa, 25. 8. 1952; Anglija in Evropa, 15. 9. 1952; Menjajo smer, 6. 10. 1952; Novi gospodarski red v Jugoslaviji, 5. 1. 1953; Že zopet imajo težave, 26. 1. 1953; V zadregi so, 17. 5. 1953; Tudi fotografija, 28. 9. 1953; Gospodarski kriminal, 26. 10. 1953; Kako gospodarjo letos v Jugoslaviji, 28. 12. 1953; Uradniki v Jugoslaviji, 22. 3. 1954; Churchill in Balkan, 11. 10. 1954; Slučaj Dedijer, 21. 2. 1955; Socialna revolucija, 7. 11. 1955; Življenje diktature, 30. 1. 1956; 19. marec 1956, 23. 4. 1956; Jugoslavija — za in proti, 27. 8. 1956; Epilog k sporazumu Stojadinovič-Pavelić, 21. 4. 1958; Slovenec „pošto-poto“ za Jugoslavijo?, 3. 8. 1959; Izkoriščanje Slovenije po Beogradu, 22. 8. 1960; Zagreb in Sloveni, 25. 4. 1960.

Žal, da so ti dokumentarni članki in razprave postali že skoro nedostopni tako slovenski izseljenski javnosti, še bolj pa svetovni demokrati, ki bi si iz njih lahko ustvarila pravilno sliko o razmerah domovine pod komunisti. Zato bi bila velika škoda, če ne bodo čimprej izšli zbrani v skupni knjigi, ki bo dragocen vademecum za slehernika, ki se bo hotel seznaniti s položajem slovenskega naroda pod sedanjo komunistično diktaturo.

Čeprav je Ivan Avsenek začel pisati šele po prihodu v Severno Ameriko in to „po sili razmer“, ne smemo pozabiti omeniti njegovih gospodarskih člankov in razprav pred drugo svetovno vojno v dnevniku Slovenec in sleherni božični in velikonočni številki ter ob vsakem važnejšem gospodarskem dogodku. Ti članki so vzbujali splošno pozornost in priznanje. Prav tako še pred tem njegovi članki, ki jih je takoj po prvi svetovni vojni pisal v revijo Čas. Ko je dr. Šrebrnič odšel iz Ljubljane za škofa na otok Krk, je pisanje člankov za Čas opustil, „ker se je drugega dela nabralo več kot preveč“.

Brezbožna katedrala v Moskvi

Obširna trinadstropna stavba — tako začena tole poročilo agencija UP — je bila nekoč dom bogatega moskovskega trgovca, pozneje neke carske prince. Danes je prvi moskovski „Dom brezboštva“, ki se širi nedaleč proč od neke staroslavne pravoslavne cerkve.

Na zunaj ta nova brezbožna katedrala ne vzbuja pozornosti. Je sveže rumeno prebarvana, pred njo pa se, kakor okoli toliko drugih poslopj iz devetnajstega stoletja, širi prostrano dvorišče, obdano z visokim kamnitim zidom. Tako se prav za prav, v ničemer ne razlikuje od drugih bližnjih poslopj; samo črne zelene plošče z brezbožnimi napisi na obzidju in na vhodnih vratih vzbujajo mimoidočemu pozornost.

Čim pa vstopiš v notranjost poslopja, ti udari v obraz zatohlost brezboštva: srp in kladivo nadomeščata križ, prerok Marx ti zre v oči, njegova učenca pa sta Lenin in Hruščov. Svetniki Darwin, Mendelev in Pavlov dopolnjujejo komunistična nebesa.

Preveč vernikov

Dom brezboštva je ustanovil Hruščov, ker je kljub 46. letom protiver-

ske kampanje ostalo še vedno „relativno preveč vernikov“, da bi mogla vladajoča klika sovjetske partije v Kremlju sedeti na lavorikah.

Glavni propagandist sovjetske partije Leonid Iljičev je izrekel zgornjo ugotovitev na posebnem ideološkem sestanku partije, ki je zasedala koncem lanskega decembra. Istočasno je zahteval pojačanje borbenega brezboštva. Državni inštitut za znanstveno brezboštvo je bil ustanovljen v ta namen, je povedal, Iljičev, prav tako, da so uvedli obvezne brezbožne tečaje po vseh učnih zavodih. Sovjetske zveze.

Vsako leto, okoli božiča in velike noči sovjetska partija poveča protiverbožne gonje. Objavlja številne protiverbožne članke, vključno ekspozije o „nemoralnosti“ in „kriminalnih akcijah“ duhovnikov.

Eden od Iljičevih glavnih pomočnikov za odpravo Boga iz življenja ruskega človeka je „škof“ Doma brezboštva, izvršni direktor Igor Romanov.

Obiskovalcu Doma brezboštva takoj padejo v oči številni plakati in slike s protiverboš vsebino. Eden od njih je npr. Darwinov, prikazuje razvoj člo-

veka iz opice. Drugi prinašajo statistične podatke o uspehih sovjetske znanosti v medicini, tehniki in elektroniki. „Človek“, je zapisano na enem izmed plakatov, „si ustvarja raj na zemlji s svojimi lastnimi rokami.“

Smešenje Boga

Tradicionalna slika Boga-Očeta je izmaličena tako, da prikazuje revnega osivelega starca, ki se z izbuljenimi očmi čudi nad sovjetskimi tehničnim napredkom.

Drug plakat spet prikazuje ruske duhovnike iz devetnajstega stoletja, kako priklepajo z verigami sužnje na velikanski križ. Norčevanje ni namenjeno samo katoliški in pravoslavni veri, pač pa so osmešeni tudi muslimani, judje in celo posamezne krščanske sekte.

Milijoni vernikov

Milijoni Rusov še vedno praznujejo božič in veliko noč, tudi če ne gredo v cerkev, iz strahu pred posledicami.

Da bi tekmovali s cerkvenimi prazniki, so sovjeti uvedli svoje praznike, kakor poletni in zimski festival, dneve srpa in kladiva itd. Eden od plakatov

prikazuje komunistično birmo: mladenič dobivajo potrdila o polnoletnosti, z napisom: Dan potrditve polnoletnosti.

Druge slike prikazujejo komunistični način poroke v eni izmed številnih „poročnih palač“. V teh ni niti sledu vere. V moskovski Poročni palači morata ženin in nevesta stati poleg Leninevega kipa, ko izrekata besedo „hoda“.

Ob letošnji veliki noči je Romanov izjavil: „Na stotisoče ljudi je obiskalo 44 pravoslavnih cerkva v Moskvi. Bilo jih je sicer manj, kakor v carskih časih, toda vse dotle, dokler bo živel le še en sam vernik, bo ta škodoval naši družbi in se bomo morali zato boriti proti njemu.“

V prvih letih komunistične vlade v Rusiji je partija cerkve in judovske sinagoge zapirala ali požigala, duhovnike zapirala in pobijala, prav tako vernike, verska literatura pa je bila prepovedana pod smrtno kaznijo.

Ta doba direktnega verskega preganjanja se je končala tik pred drugo svetovno vojno. Leta 1936 je Stalin izdal novo ustavo, s katero je — na papirju — zagotovil svobodo vere, toda država je z isto ustavo — in ne samo

na papirju — tudi dobila pravico do protiverbožne gonje. Med vojno se je Stalin v nemoči pred nacističnimi napadci zatekel po pomoč k pravoslavni Cerkvi, ki je prebivalstvu vlivala moralno in tako pomagala Stalinu, da je sprevrgel tok proti nacizmu.

Čeprav obiskovanje cerkve po ustavi ni protizakonito, pa ima samo država vse propagandne karte v svojih rokah. Kljub temu je bila komunistična protiverboška gonja v Rusiji doslej v mnogih ozirih neuspešna. Stoletja stare, globoko zakoreninjene vere ruskega prebivalstva doslej ni mogla uničiti.

Zato Hruščov in drugi sovjetski vodje, kljub svojim vztrajnim zahtevam za širjenje brezboštva, svarijo partije, naj ne smešijo vernikov, ker smatrajo le-to za dvorezen meč, „kajti preganjanje lahko ustvarja med verniki mučence, s tem pa krepi njihov verski fanatizem,“ je nedavno izjavil Hruščov.

Iz začaranega kroga — preganjati ali ne preganjati vernike — se komunisti ne morejo izmotati. En ali drug način jim je škodljiv, cilj brezbožne družbe pa nikdar dosegljiva utopijska.

Novice iz Slovenije

Slovenija postaja vedno bolj znana v svetu vsled svojih zdravilišč Rogaska Slatina in v Radencih. Tudi mineralni vodi obeh zdravilišč imata vedno večje število odjemalcev. Doma so vedno glasnejše zahteve, da je treba obema zdraviliščema posvetiti mnogo večjo pozornost kot doslej, kajti zdraviliški turizem lahko prinaša deželni devize skozi vse leto in ne samo v poletnih mesecih. Za osebo tega cilja je pa treba tako v Rogški Slatini, kakor tudi v Radencih modernizirati zdraviliške naprave, zgraditi udobna in moderna hotelska poslopja in vse ostalo, da bodo inozemski gostje radi prihajali na zdravljenje, združeno s prijetnim odihom in razvedrilom.

Razen najbolj znanega prirodnega zdravilišča v Radencih je tudi mineralno kopališče v Moravcih zaslovela kot zelo zdravilno. Nedavno so analizirali tudi vodo v izviri in vodnjaku za ljutomerski vodovod. Pregledali so tudi vodo v ljutomerskem zimskem kopališču. V obeh primerih so ugotovili, da ima voda precej železa, vsebuje pa tudi mnogo kloridov in je močno agresivna. Razen tega je v vodi mnogo mineralnih primesi. Zato ljudje v Ljutomeru in okolici ne za-trjujejo zaman, da jim kopeli v tej vodi pomagajo pri zdravljenju išiasa, revmatizma, boleznih sklepov itd.

Kardelj najbližji sodelavec je že vsa leta dr. Anton Vratuš. Poleg drugih važnih položajev v sedanji kom. upravi je tudi šef kabineta pri Kardelju. Sedaj je tudi profesor na Zavodu za politične vede v Beogradu. V zadnjem času je dobil povabilo od ameriške vlade, naj bi prebil na njene stroške eno leto v ZDA zaradi preučevanja odnosa med zakonodajno oblastjo in izvršno oblastjo. Pred odhodom v ZDA je dr. Vratuš poiskal beograjski dopisnik lista „New York Times“, ter mu postavil nekaj vprašanj v zvezi s sedanjim notranje-političnim položajem v Jugoslaviji. Dr. Vratuš je v izjavi govoril o „novem obdobju“ v političnem življenju Jugoslavije ter je o vlogi komunistične partije dejal naslednje: „Nastaja nemogoč položaj, ko partija poskuša monopolizirati vsako dejavnost. Mi razmišljamo ne samo o odmiranju države, temveč tudi o odmiranju drugih monoličnih sil vključno s partijo.“

O gornjem vprašanju bo vsekakor govor tudi na prihodnjem, t. j. osmem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, ki je že sklican za mesec november. Sedmi kongres je bil, kot znano, aprila meseca leta 1955 v Ljubljani. Po pravilih partije bi bil moral biti osmi že najkasneje aprila meseca leta 1963. Na kongresu se bo videlo v koliko je partija res pripravljena „odmreti“.

V Mariboru je bil od 7. do 15. marca IV. sejni gostinske opreme. Na njem je

z razstavo gostinske opreme sodelovalo okoli 90 domačih podjetij iz vse države. Istočasno je bila v Mariboru tudi turistična in kulinarčna razstava.

V Sevnici in Črnomlju so meseca februarja odprli avt. telefonski centrali.

V Moderni galeriji v Ljubljani je bila do 12. aprila odprta razstava otroških likovnih del pod naslovom Otroci kiparji in grafik. Za razstavo so otroci osnovnih šol v Sloveniji poslali 800 grafik in 800 plastik. Od tega števila so jih za razstavo odbrali 200 grafik in 100 plastik. Prva razstava pod naslovom Otroci slikarji je bila leta 1961, tretja pa bo leta 1966 pod naslovom Otroci risarji in politehniki. Razstave prireja Društvo likovnih pedagogov Slovenije.

V jeseniški in radovljiški občini so izdelali skupni načrt za kmetijsko sedemletko v Zgornji Gorenjski. Načrt predvideva za obe občini enotno kmetijsko gospodarjenje v družbenem sektorju v okviru ene same kmetijske zadruge. Obe občini sta načrt že odobrili ter istočasno sklenili spojitve doseda njih kmetijskih združb Jesenice in Jelovica. Sedaj je v obeh občinah v „družbeni“ proizvodnji 727 hektarjev obdelovalne zemlje. Po novem kom. načrtu za kmetijstvo pa bi komunisti radi spravili v družbeno proizvodnjo 2000 hektarjev obdelovalne zemlje.

Za Titovega veleposlanika v Tunisu je imenovan Niko Šilih, dosedanjí veleposlanik v zunanjem ministrstvu v Beogradu. Šilih je doma iz Trebnjega na Dol. Je izrazit komunist in član partije že od leta 1939.

Umrli so. V Ljubljani: Lojze Penko, pravni svetnik, Emilija Azman, upok., Pavla Kaltenege, Riko Rotter, upok., Frane Pezdir, Valentin Rože, žel. kurjač v p., Marija Petkovšek roj. Snaj, Anton Mogar, sodarski mojster v p., Janez Lovše, dipl. ekonomist, Micka Zalaznik, upok., Mihaela Horvat, poštna ravn., v p., Franjo Košak, kleparski mojster Anton Žlender, bivši trgovec, Avgust Jančič, uslužb. Narodne banke, Karla Čena roj. Zoržut, Terezija Peperko roj. Višner, Marija Usnik, Stanislav Tomšič, statistični uslužbenec in Ivana Snaj roj. Prešetnik v Stožicah, Ivanka Naglič v Stožicah, Pavel Lisenko na Bledu, Avgustin Jager, biseromašnik, župnik v p. v Mariboru, Franc Polensček, pravni uslužb. v p. v Stari Loki, Ivanka Mišič roj. Štebe v Kamniku, Anton Blaznik, komercialist v p. v Kranju, Rok Igličar v Dolu, Terezija Vozlič roj. Kelenc v Zamušanah, Franc Lubej, upok. Trbovljah, Tomaž Grude, učence v Smarju-Sap, Rudolf Šterk, poš. v Predgrađu, Marija Faviani roj. Mejak, vdova organista in skladatelj v Šmarjeti, Anonija Preskar roj. Hojan v Velenju in Franc Kavčič, strojnik v Gornji Radgoni.

Dnevnik „La Nación“ je pravilno ocenil pomen doseženih uspehov na najjužnejšem se delujočem ognjeniku Lautaro v večnem ledu in snegu, na katerega vrh, pred prihodom članov Slovensko-argentinske ekspedicije še ni bila stopila človeška noga. V članku napeto opisuje plezalni podvig na Gorro Blanco in ognjenik Lautaro ter pove, da pripada Peter Skvarč Slovenskemu planinskemu društvu v Bs. Airesu, Augusto Mengele in Luciano Pera pa Centru Andino de Buenos Aires.

Prikaz plezalnih tur na doslej še nedostopne vrhove na Kontinentalnem ledu pojasnjuje šest prelepih slik iz tamnojnega ledenega področja. Med temi je tudi slika s cepinom na vrhu ognjenika Lautara, na katerega vrh sta pripeči argentinska in slovenska zastava. Vihrata v vetru, ki v teh področjih dosega hitrost tudi do 200 km. Tako je veliki argentinski dnevnik prikazal argentinski in svetovni javnosti — ta ga prejema tudi v posebni letalski izdaji na finem papirju —, veliki uspeh Petra Skvarč, člana SPD v Buenos Airesu in argentinskih planinskih tovarišev iz Centra Andino de Bs. Airesu. Petru Skvarču smio k doseženim planinskim uspehom že čestitati. Pa storimo to znova ob pogledu na nedeljsko prilogo dnevnika „La Nación“, ki je ime slovenskega fanta in z njim slovenskega naroda ponesla v širni svet. Občni zbor Slovenske fantovske zveze.

V nedeljo 26. aprila je imela po mladinski sv. maši svoj XV. letni občni zbor Slovenska fantovska zveza, na katerem je pregledala svoje delo v preteklem poslovnem letu. Prisostvoval mu je — med delegati posameznih odsekov — tudi duh. vodja g. dr. Al. Starc. Starc.

Iz poročil predsednika in tajnika je bilo razvidno, da je SPZ tudi v pretekli

Slovenski praznik v Ramos Mejii

Slovenski naseljenci v Ramos Mejii in okolici so praznovali v nedeljo 15. letnico svoje kulturne, socialne, verske, narodno-vzgojne in gospodarske dejavnosti. Za pripravo počastitve te obletnice je bil določen posebni pripravljalni odbor, ki je rojake povabil v nedeljo na celodnevno prireditev.

ZAHVALNA SV. MAŠA

Bila je dopoldne v Slomškovem domu. Ob enajstih je številna skupina narodnih noš v sprevodu prinesla argentinsko in slovensko zastavo, kateri so nato skavti dvignili na drog ob igranju obeh himen. V imenu Pripravljalnega odbora je zatem Franci Holozan pozdravil najprej g. župnika Janeza Kalana kot petnajstletnega slov. dušnega pastirja v Ramos Mejii in pokrovitelja jubilejnih slavnosti, predsednika društva Zedinjena Slovenija g. Božidarja Finke, zatem predstavnike slovenskih domov in organizacij, ki v njih delujejo in vse ostale rojake.

Zahvalno sv. mašo za vse prejete dobrote v minulih 15 letih je imel g. župnik Janez Kalan. Svoj cerkveni govor je navezal na nedeljski evangelij, katerega vodilna misel je: živeti po božjih postavah. Med sv. daritvijo je prepeval slov. cerkveni zbor iz Ramos Mejie pod vodstvom pevovodje g. Gabrijela Čamernika.

Po cerkvenem opravilu je bilo za goste pripravljeno kosilo.

poslovni dobi izvršila svoje poslanstvo in naloge med fanti, čeprav sta bila oba mnenja, da bi se dalo še veliko več napraviti. Uspeh letošnjega dela je bila mladinska akademija „Mladina ohranja izročila“, ki je pokazala, da je mogoče združiti vso mladino iz Vel. Buenos Airesa, čeprav z velikim trudom in žrtvami. Gotovo je bil s tem storjen velik korak, katerega morajo fantje obdržati in mora podobna prireditev postati letna in osrednja kulturna prireditev fantovske in dekliške organizacije.

Iz tajnikovega poročila je razvidno, da so imeli precej sestankov s predavanji različnih predavateljev in z različnimi naslovi, največ pa o vzgoji, tako moralni, narodnostni, zdravstveni in športni. Zvezni odbor je marca meseca tudi organiziral vaditeljski tečaj za bodoče odbornike tako Zveze kakor tudi odsekov. Namen tega tečaja je bil nuditi fantom spoznanje nalog ter sestaviti program za prihodnje leto. Poročal je tudi o Mladinskem dnevu, ki pa zaradi prekratkega časa za pripravo ni tako uspeh, kakor pomembnost dneva zahteva, ker je bila malo preje gori omenjena akademija.

Poročali so tudi posamezni delegati krajevnih odsekov SPZ. Posebno delavna odseka sta bila v San Justu in Moronu. Odešek v San Justu deluje tako na športnem kakor tudi na kulturnem polju, tako da prav zadovoljivo izvršuje svoje poslanstvo in s pozitivnim delom druži mladino v sanjuški okolici. V kolikor so se drugi čutili prizadeti zaradi manjše delavnosti, so obljubili pozitivne dela v prihodnjem letu.

Duhovni vodja g. dr. Starc je ugotovil, da je bilo delovanje po odsekih zadovoljivo, enako tudi v Zvezi, za naprej pa jim je priporočal tesno sodelovanje in medsebojno povezanost tako v krajevnih domovih, kakor tudi centralni organizaciji.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: Predsednik Vlado Tine, podpredsednik Škalj Janez, tajnik Mehle Stanek, blagajnik Indihar Lado, športni referent Žakelj Janko in referent za naraščaj Močina Tone.

Iz srca želimo našim fantom, da bi bilo njihovo delo res uspešno in v korist njim samim ter jim utrdilo še bolj slovenskega in resnično katoliškega duha, kar je cilj njihove organizacije. Nič zato, če se vedno ne posreči doseči zastavljene cilje, tudi v težavah in napakah se človek nauči marsikaj!

Osebene novice

Msgr. Hladnik operiran. Prejšnji teden je bil operiran na nogi v sanatoriju San José v Buenos Airesu msgr. Janez Hladnik, župnik župnije sv. Jožefa Pompejskega v Lanusu. Slovenski rojaki mu iskreno žele, da bi se čimprej popolnoma pozdravil in se zdrav vrnil med nje, kakor tudi med svoje farane v Lanus.

Poroka. Dne 18. aprila sta se poročila v Buenos Airesu Anzelm Supičič in gđ. Marija Mervi. Mladi par je poročil g. direktor Anton Orehar, za prič sta bila: nevesti njen stric g. Rudolf Klarič, ženinu pa njegova mati g. Adelaida Supičič. Mladoporočencema ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Družinska sreča. V družini Antona Ljokar in njegove žene g. Rozalije, roj. Pustavrh se je rodila hčerka Rozalija. Srečni družini naše čestitke.

POPOLDANSKA KULTURNA PRIREDITEV

Začela se je ob pol starih. Udeležba na njej je bila lepa. Od vseh strani so prišli nanjo rojaki, čeprav vreme ni bilo najlepše. Začel jo je zopet Franci Holozan v imenu Pripravljalnega odbora ter med navzočimi gosti pozdravil tajnika NO za Slovenijo Miloša Stareta in njegovo soprogo go. Franjo.

Prvi govornik je bil

Aleksander Majhen,

šolski nadzornik in vodja mladinskega odseka društva Zedinjena Slovenija. Med drugim je navajal, da se je g. Janez Kalan ob prihodu v Ramos Mejio zavedal, da je „ena izmed najvažnejših naših dolžnosti, ki jih imamo v novi domovini, skrb za šolsko mladino“. Zato je kmalu „oskrbel primeren prostor, kjer so se mogli zbirati ljudskošolski otroci k verouku, petju, jezikovnemu in domoznastvenemu pouku iz vsega ramosmehiškega okoliša, ki je tedaj obsegal slovensko skupnost od Lihiersa do Merla in od Časeroša do San Justa“. Vodstvo slov. šolskega tečaja je prevzela gđ. Anica Šemrov „z vso resnostjo in uvidevnostjo“. Tečaj vodi še danes. Ker je bila tedaj prosta le vsak drugi nedeljski popoldan, sta jo nadomeščali pri poučevanju učiteljici gđ. Cvetka Germek ali pa gđ. Mija Markez. Pozneje so v tečaju še poučevali učiteljica ga. Franja Miklavčič por. Grudzen, učitelj Martin Mizerit, gđ. Lenka Župan por. Malovrh, sedaj pa gđ. Renata Sušnik. Večkrat je učila ves tečaj gđ. Šemrov sama. Katehetje so bili gg. Janez Kalan, Janko Mernik, France Novak, 10 let Matija Lahovšek, letos pa je dr. Alojzij Starc.

Tečaj je štel ob koncu julija 1949 41 otrok. Po ustanovitvi tečaja v San Justu je število otrok v ramoskem tečaju padlo, pozneje pa spet naraslo na 33. Leta 1954 se je ustanovil moronski šolski tečaj, to je imelo za posledico nadaljnji padec števila otrok v tečaju v Ramos Mejii, prav tako ustanovitev šolskih tečajev v Hurlinghamu in Časerosu. Preteklo leto je tečaj v R. Mejii obiskovalo 100 otrok, 38 dečkov in 62 deklic. Ime za tečaj si je izbrala gđ. Šemrov po škofu Slomšku. Tečaj mu dela čast. Doslej so njegovi otroci nastopili nad 80-krat.

Leta 1959 je tečaj dobil krajevni šolski svet, ki ga je poleg g. Kalana in gđ. Šemrovove sestavljalo 5 podjetnih moč: gg. Janez Brula, Gabrijel Prešern, Matevž Potočnik, Franc Pergar in Valentin Pintar. Ta svet je bil tisti, ki je utiral pot sed. Slomškovega domu, v katerem je tečaj dobil primerne in stalne prostore.

Končno se vsem v imenu mladinskega odseka Zedinjena Slovenija iskreno zahvaljuje za ves trud in požrtvovalnost pri vzgajanju slovenske mladine; tako učiteljskemu zboru, in med njimi zlasti gđ. Šemrovovi, ki že polnih 15 let nesebno vztraja pri tem napornem delu, članom krajevnega šolskega sveta, Slomškovega domu in staršem, ki svoje otroke pošiljajo v tečaj in sodelujejo pri vzgoji svojih otrok z učiteljstvom...

Čestitke in zahvalo govornika je potrdilo občinstvo s ploskanjem.

Slavnostni govor ob 15-letnici slovenske dejavnosti v Ramos Mejii je imel pisatelj

dr. Jože Krivec.

V njem je poudarjal, da praznovanje „petnajstletnice zbiranja in delovanja delovanja Slovencev v Ramos Mejii ni praznik, ki je prišel kar tako le z golim potekom 15 let, odkar smo se pojavili v tem kraju ter si v njem poiskali lastne streme. To je bil praznik našega obstanka, našega dela, rasti, naših upov in uspehov v teh petnajstih letih“. Dalje pravi, da je 15 let „v življenju naroda kapljica, ki jo neopazno odnese veter; v življenju nekaj sto ali tisoč zdomcev, ki so bili vrženi na tuje obale in se skušali tam postaviti na noge samo s svojimi lastnimi močmi, pomeni ta doba že nekaj. Tisti „nekaj“ je naša trdnost, naša neomajnost, klenost, kljubovalnost, da se nismo nalezli med tujim okoljem, kakor se neločljivo pomešajo kaplje iz oblakov z vodo na zemlji in postanejo eno. Tisti „nekaj“ je torej izšel iz nas samih, naslanjajoč se drug na drugega, iščeč drug ob drugem zavetja in večje varnosti“.

Zatem navaja, da je prvi „združil Slovencev v tem okolišu pod obokom ramoske cerkve pri skupni slovenski službi božji g. župnik Janez Kalan, ki je tako položil prvi kamen, na katerem se je potem gradilo vse naše kulturno-prosvetno delo. Doseženi uspehi in delo naj mu bodo v plačilo in ponosi!“

Ob slov. službi božji je vzniknila „skoraj sama po sebi misel na slovensko cerkveno petje“. Tako je kmalu nastal

Vsak teden ena

ENA PTIČKA PRILETELA.

Ena ptička priletela,
ena drobna ptičica
in je prav lepo zapela,
ena drobna ptičica.

O pomladi je zapela,
ko bo gnezdo spletala,
ko bo travca zelenela,
zelenela lipica.

ramoški pevski zbor, ki ga je tedaj vodil g. Janko Zakrajšek, za njim pa prevzel njegovo vodstvo g. Gabrijel Čamer-nik. Po omembi važnejših pevskih nastopov tega zbora pri najrazličnejših slovensostih izreka v imenu vseh zahvalno pevovodji g. Čamerniku.

V naslednjih besedah je govornik omenjal nastanek in delovanje Slomškovega šolskega tečaja in skrb za slovensko šolsko mladino. Tudi o poudarja, da je „rast in uspeh Slomškove šole v prvi vrsti delo in trud neutrudljive učiteljice gđ. Anice Šemrov“.

V zvezi z odrskim delovanjem je govornik prikazal požrtvovalno delovanje g. Janeza Špela, „ki je od vseh početkov zbiral igralce, jih vadil, sam igral, režiral, postavljajal kulise, skratka bil duša zastojnega odrskega delovanja“.

V nadaljnjih izjavanjih je omenjal kulturno delo Pisateljske družine France Balantič, „ki je dala nekaj klenih večerov lepe slovenske besede“, krajevni odbor Društva Slovencev „je prirejal periodične sestanke“, tesnejšo povezavo slovenske mladine s slovenskim okoljem je dosegla neumorno delavna gđ. Ema Kessler-Blejčeva z ustanovitvijo Slomškovega mladinskega odra. Omenja dalje povezavo doraščajoče mladine v svoje organizacije, pove, da ima v tem okolišu sedež tudi pevski zbor Gallus in v tem kraju je več let imela svoje prostore tudi Slov. kult. akcija in tudi Slovenska hranilnica si je izbrala Ramos Mejio za svoj sedež. Tudi društvo Dom je zrastle in delovalo na tem področju.

Končno omenja napore za postavitev skupnega doma in tem okraju — Slomškovega doma in nato svoja izvajanja zaključil takole:

„Slomškov dom stoji. Mnogo ljubezni in domačnosti nudi svojim obiskovalcem. Njegova vrata so vsem odprta: tistim, ki so, gradeč svoje lastne domove prispevali tudi za ta skupni dom in zdaj radi prihajajo vanj, da se snidejo s prijateljem in znancem. Odprta pa so predvsem naši mladini.“

Naša društva, ki so vseh 15 let razvijala tako bogato delavnost, potrebujejo pomladitve. Dovolj je zmogne mladine med nami, ki lahko poprimo. Morebiti bi bilo treba le zdramiti speče sile v njej. Starejši se utrujajo; naši pevski zbori potrebujejo svežih glasov, da bodo lahko z bogatijo slovenske pesmi razveseljevali ljudi. Odrbi bi morali vzgojiti nove igralce, da bi naša beseda zvenela, čeprav v tujini, pa vendar domače. Slovenski šolski tečaji imajo iz leta v leto več solarjev, a vedno manj požrtvovalnih učnih moči. Na prosvetnih večerih gledamo že iz leta v leto več ali manj obraze istih predavateljev.

Mlade sile na plan! Široko je polje vašega dela. Zaman bo ves trud vaših očetov, če ne boste sledili njihovim stopinjam. Čemu nam bodo domovi, če ne bo v njih vašega mladostnega smeha in zvonkega petja? Nismo jih postavljali, da bi v njih ugasnila ognjišča naše prosvete, slovenske miselnosti, poštenja in vere.

Vse naše 15-letno delo je bilo izraz ene same velike ljubezni za mladino. Bila je neizmierna skrb za njene zdrave temelje, da bi mogla na bogati dediščini plemenititi svoje moči in zreti moralno, idejno in versko trdna novih časov in novim nalogam naproti.

Izkaži se vredna, slovenska mladina, teh velikih žrtev. Prejmi s hvaležnostjo od svojih očetov kleno seme, ki ti ga izročajo, da bo tvoja setev obrodila plemenito klasje. Spoštuj materno jezik in izročila očetov, da boš dolgo živela v cast slovenskemu imenu in se ti bo na tako začrtani poti dobro godilo.“

Sledila je naslednja točka, ki je do-slej še nismo videli na nobeni slovenski prireditvi. To je bil simbolični prikaz „štirih letnih časov“. Spremno besedilo zanje je napisal pisatelj dr. Jože Krivec. V njih so bili prikazani življenje in delo na slovenski zemlji v domovini. Prikaz „štirih letnih časov“ se je začel s poletjem. Nastopila sta kosca. Za košnjo sta si najprej pripravila kosi; eden jo je sklepal, drugi nabrusil kot je treba, nato sta pa pred rojaki odkosila red s tako fantovsko prožnostjo in sproščenostjo, da so ob njima uživali vsi tisti, ki so že kdaj imeli koso v rokah in z (Nadaljevanje na 4. strani)

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Župnik Franc Novak — prelat

Iz Rima je prišlo sporočilo, da je sveta stolica na željo moronskega škofa msgr. Raspantija dne 20. februarja 1964 imenovala za prelata g. Franca Novaka, župnika župnije Sv. Jude in Tadeja v mestu Ituzaingó na področju Vel. Buenos Airesa.

Novoimenovani g. prelat France Novak je bil rojen dne 3. decembra 1909 v Moravcih. V duhovnika je bil posvečen leta 1933. Doma je bil nazadnje župnik na Rakeku. V Argentini je deloval v dušnem pastirstvu najprej v mestu Dolores, zatem pa v Temperleju in v Ramos Mejii, odkoder je odšel za župnika v mesto Ituzaingó.

Vsa leta g. prelat France Novak, kljub velikemu delu v fari, vedno tudi rad pomaga v dušnem pastirstvu za slovenske naseljence. Tako že več let poučuje verouk v slovenskem šolskem tečaju France Balantič v San Justu. Nastopa tudi kot govornik na raznih versko-narodnih prireditvah, mladinskih zborovanjih ter sestankih.

G. župniku Francetu Novaku k visokemu odlikovanju, s katerim ga je počastila sveta stolica, iskreno čestitamo ter prosimo Boga, da bi še naprej spremljal s svojim blagoslovom vse njegovo delo.

„Piquetas contra las cumbres“ — Cepni proti vrhovom

Je naslov sestavku s prikazom uspehov članov lanske Slovensko-argentinske odprave na Kontinentalni led v Patagoniji v nedeljski prilogi v bakrotisku (26. 4. 1964) velikega, vplivnega in pomembnega buenosaireskega jutranjega lista „La Nación“, ki je z listom „La Prensa“ največje in najuglednejši dnevnik v Argentini.

SLOVENSKI PRAZNIK
RAMOS MEJII

(Nadaljevanje s 3. strani)

njo „morili travce in rožice“ na travniku. Prav tako so vzbužali napeto pozornost zlasti pri mladini štirje mladiči, ki so na prostoru postavili lesena tla, nanjo položili otep slame, nato pa s pravimi cepci pokazali mlade žita. V jeseni so pred rojaki nastopale žanjice aje ter veseli fantje in dekleta ob trgatvi; sledil je prikaz zime in radosti otrok ter obmetavanje sneženega moža s kepami ter dela po slovenskih domovih ob zbiranju bučnih semen in fižola, spomladi pa nastop sejalec. Vse prizore so spremljali s primernimi pesmimi delno otroški pevski zbor, delno pa ramoski moški kvartet, ki so slovenski mladini prikazali tudi vasovanje na vasi. Pred začetkom vsakega letnega časa je zanj pripravljeno besedilo prebral g. Janez Perharič.

Posamezni prizori „štirih letnih časov“ so bili res lepo prikazani, za kar moramo biti hvaležni vsem, ki so omogočili izvedbo te točke. Saj je doraščajoča slovenska mladina lahko vse bolj živo občutila vso lepoto raznih običajev, ki so spremljala življenje in delo slovenskega človeka na njegovi lastni domovinski zemlji.

Ko je prišlo pred rojake 10 parov slovenske folklorne skupine SDO in SFZ iz San Justa, jih je občinstvo kot že stare znance pozdravilo z navdušenim ploskanjem in odobravanjem, ki je bilo še toplejše in živahnije, ko so pred njimi zaplesali belokranjski narodni ples.

Po tej lepi točki je nagovoril zbrane Slovence tajnik NO za Slovenijo

Miloš Stare

Iz njegovega govora povzemamo naslednje glavne misli:

„Popotniki smo, ki so se podali na dolgo pot. Ko smo zapustili domovino, nismo šli ne na izlet, ne na sprehod. Nismo turisti. Imamo jasno določen cilj. Toda pot do njega je strma in posuta s kamenjem mnogih težav. Naša spremljevalka je odgovornost. Odgovornost, da dosežemo naš cilj. Iz domovine nosimo s seboj dragocen zaklad: Izročila slovenstva in nauk krščanskih resnic. Ta zaklad mora vsak naš rod predajati naslednjemu vse dotlej, ko bo božja Previdnost določila rod, kateri bo opravil zgodovinsko nalogo in ponesel svobodni domovini ta zaklad še lepši, čistejši in bogatejši.

Naša dolžnost je, da vse storimo, da ne bo rodu med izseljenci v svobodnem svetu, ki bi ta zaklad zanemaril ali zapravil. To bi bil najhujši udarec tistim bratom v domovini, ki pod komunističnim nasiljem za ceno največjih žrtve tajno, a vztrajno čuvajo slovenska izročila in verujejo v krščanske resnice.

Ko smo danes poslušali poročila o petnajstletnem vsestranskem delu v ramoski slovenski skupnosti, smo bili veseli. Ko smo gledali in poslušali ta lepi spored, ki nam ga je v veliki meri podala naša mladina, smo srečni, ponosni in polni upanja.

V imenu Narodnega odbora za Slovenijo izrekam zahvalo vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli, da je bilanca petnajstletnega dela v ramoski skupini tako pozitivna. Zahvali pa pridružujem prošnjo vsem: „Vztrajajte!“

Sledil je nastop otroške folklorne skupine iz Ramos Mejie, ki jo vodi ga. Ema Kessler-Blejec. Za nastop je pripravila lepo točko „Židana marea“, s katero so nastopili fantki in deklički ter zanj splošno odobravanje. Otroke je pri izvajanju plesa spremljal na harmoniki g. Janez Krištof, kvartet je pa tudi zapel pesem „Jaz pa ti in židana marea“.

Zaključno točko so imeli zopet fantje in dekleta ter so v splošno zadovoljstvo zaplesali več narodnih plesov, za kar so jim bili vsi udeleženci nedeljskega jubilejnega slavlja v Ramos Mejii zelo hvaležni. Dekleta in fantje je pri izvajanju narodnih plesov spremljala s harmoniko gđ. Rezka Marnova. Narodne plesne pa je naštevala gđ. Betka Mačkova.

S tem je bil kulturni del prireditve v počastitev petnajstletnih naporov ob naselitvi, verskega, narodnega in prosvetnega delovanja slovenske srenje v Ramos Mejii zaključen. Sledil je družabni del, ki je v vsem razpoloženju trajal v večerne ure, ko so ljudje zadovoljni zapuščali gostoljubne prostore Slomškovega doma, ki ga že vsa leta od ustanovitve leta 1961 z vso požrvovalnostjo ter vsemo vodi g. Janez Brula kot predsednik.

Jubilejni znak za nedeljsko slavo v Ramos Mejii je napravil slikar g. Ivan Bukovec.

ARGENTINA

(Nadaljevanje z 2. strani)

seji obeh zakonodajnih zbornic, s predsednikom Argentine odkritju novozgrajene nemške bolnišnice, največjega zdravstvenega nemškega zavoda izven Nemčije, zatem podelitvi imena Nemčija velikemu trgu v Palermu. Na istem trgu bo tudi položitev temeljnega kamna za novo palačo nemškega veleposlanstva v Buenos Airesu. Razen tega bodo še razne pogostitve ter velika prireditve nemške kolonije v gledališču Colón.

ORVESTILA

Otroška tombola za vse otroke bo v Slomškovem domu v nedeljo, 17. maja. Na Pristavi v Moronu bo v petek, 1. maja, ob 8. zvečer predavanje Franceta Krištofa o temi: Argentina na prelomnici svetovnega gospodarstva. Vabljeno!

Šahovska tekma med moštvi Slovenske vasi v Lanusu in Slov. domom v San Martinu napovedana za v soboto, 2. maja, je zaradi igre v Slovenski vasi preložena na nedoločen čas.

Predavanja slavistike in sovjetologije na buenosairski katoliški univerzi so se pričela minuli ponedeljek. Vsem slušateljem sporočamo, da bodo nadaljnja predavanja v četrtek, 30. t. m. ob 8. zvečer v prostorih na Arenales in Río Bamba ter v ponedeljek, 4. maja, za I. letnik ob 18., za II. letnik pa ob 19. prav tam. Dokončni urnik bo določen prihodnji teden.

SAN JUSTO

V nedeljo, 12. t. m., so se člani zadruge Naš dom polnoštevilno zbrali na sedmem letnem običnem zboru, ki ga je začel ob 10 predsednik Franc Benko. Po otvoritvi in čitanju zapisnika so sledila poročila odbornikov, katere je zaključil g. Benko s svojim poročilom. V zgoščenih besedah je podal kratek pregled dela v pretekli poslovni dobi. Omenjal je, da smo v gradnji napravili velik korak naprej, nismo pa mogli zaradi še vedno obstoječe gospodarske krize, doseči zaželenega cilja. Številne prireditve so vsestransko dobro uspele, za kar imajo glavno zaslugo sodelujoči člani. Pohvalno se je izražal o sanjuški mladini, katere je pokazala veliko aktivnost. Pozival jo je, naj z začetim delom nadaljuje.

Sledilo je poročilo nadzornega odbora. Podal ga je g. Srečo Belič. V njem je navajal, da je od blizu zasledoval delo odbora in da se v vsem strinja ter predlaga odobritev bilance in razrešnice odboru. Z dviganjem rok so člani predlog sprejeli.

Pri volitvah, ki so sledile poročilom, je članstvo zaupalo sodelovanje pri vodstvu doma gg. Francu Zupanu ter Tonetu Tomaževiču. V širši odbor pa so bili izvoljeni gg. Avgust Maček, Ciril Oblak, Jože Kržišnik, Franc Trpin in Marijan Grilj.

Med slučajnostmi se je razvila živahna debata, v kateri so člani predvsem izražali željo, naj bi čimpreje mislili na obratovanje lokalov. G. Miklič je pojasnil, da je odbor že razpravljal na sejah o tem problemu in da trenutno ne vidi rešitve, dokler se ne povečajo prostori v prvem nadstropju, kamor bi se preselila šola in fantovska soba. Po pregledu raznih možnosti za novi sunek v gradnji je g. predsednik zaključil občni zbor s pozivom, naj vse članstvo tako kot do sedaj v medsebojnem razumevanju pomaga odboru za uresničitev ciljev.

Na prvi seji se je odbor konstituiral takole: predsednik Franc Benko, podpredsednik Janez Janežič, tajnik Jože Miklič, podtajnik Tone Oblak, blagajnik Vinko Goršič, njegov pomočnik France Zupanc in gospodar Tone Tomaževič.

Krožek SDO v San Martinu bo imel v nedeljo, 17. maja po sv. maši svoj redni sestanek z lepim programom. Predaval bo g. Rudolf Smersu „O temeljih našega svetovnega nazora“.

Dramatski odsek društva Slovenska vas v Lanusu bo uprizoril ljudsko igro v 12. slikah po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča DESETI BRAT. Zaradi večjih ugodnosti za gledalce bo igra uprizorjena trikrat in sicer: Na državni praznik 1. maja ob 16. ob brezplačno predstava za slovenske šolske tečaje. Vabljeni tudi mladina drugih slovenskih šolskih tečajev! Naslednji dan, v soboto 2. maja bo igra ob 19.30 namenjena zlasti vaščanom, dočim bo predstava v nedeljo, 3. maja ob 15.30 prvenstveno namenjena obiskovalcem od zunaj. Pridite preživeti tri prijetne ure v družbi Desetega brata, Krjavlja, strica Dolfeta, Manice, Kvasa in drugih oderskih osebnosti iz naše preteklosti! Vstopnina nizka. Najtoplejše vabljeni!

Mirko Kunčič

Dobrosrečni striček
(Nadaljevanje)

Striček je uvidel, da muci ne pride do živga. Vstal je in odšel domov, da bi v miru preudaril vse te čudne reči...

In se mu je zdelo, da še do tja odmeva milo tarnanje uboge ptičke za mrtvimi mladimi. Pri tem se je domislil, da imajo tudi ptičke mamo, ki žaluje za izgubljenimi otročki. In miške? O, tudi miške niso brez mame. In pujski? O, tudi ti jo imajo, tudi ti... Usmiljenemu stričku je postalo mamoma tako neizrečeno hudo pri srcu, da bi zaplakal...

In se je odločil. Udaril je s pestjo krepko ob mizo in se zarotil: „Nikoli več ne poskusim mesa!“

Vse to razmišljanje in ves ta gnev sta povzročila, da je postal striček silno lačen. Stopil je na vrt, da bi si natrgal solate, redkvic in košarico jagod.

Sklonil se je in že nameraval prvi vršiček solate — ko je taisti zajčkal z boleznim glasom:

„Joj, joj! Ali moram zdaj umreti?“ Striček je zavzel omahnil nazaj in prestrašen strmel v solato.

„Ali si tudi ti živa“ jo je vprašal. „Kako ne bi bila?“ se je začudila solata. „Mar zato ne, ker ne pojem kot piška, ne cvilim kot miška in ne plezam kot mucka? Ti si mi čuden patron! Ali ne vidiš, kako rastem in uspevam? Sprejemam hrano s koreninami, kakor jo sprejemajo ti z usti, in jo

VSESLOVENSKO ROMANJE
V LUJAN

bo v nedeljo 10. maja l. l. Romarskega vlaka tudi letos ne bo. Zato bodo romarji potovali z rednimi vlaki, omnibusi in kolektivni ter omnibusi, ki si jih bodo zagotovila slovenska naselja po posameznih središčih.

Spored romarskih pobožnosti v Lujanu:

Ob 10. romarska sv. maša s pridigo in skupnim sv. obhajilom. Med sv. mašo bo ljudsko petje in priložnost za spoved pri slov. spovednikih.

Ob 14. popoldanski del romanja v cerkvi, nato procesija. Ob vrnitvi v cerkev darovanje, prejem spominskih podob, pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim.

Zbirališče narodnih noš pri obhajilni mizi, otroci pa na prostoru ob oltarju na desni strani, kjer skozi vse leto visi milostna podoba Brezjske Matere božje.

ZAHVALA

Vsem našim dragim znancem in prijateljem, ki so kakorkoli — gmotno ali moralno — podprli tako nevarno, tvegano operacijo našega sina Matjaža, izrekava podpisana najiskrenejšo zahvalo.

Predvsem morava poudarjati požrtvovalnost gospe Eme Kessler-Blečeve, ki je z vso njej prirojeno vsmo organizirala nabiralno akcijo med svojimi znanci in prijatelji v Argentini. Iskreno hvaležna sva tudi ravnatelju tovarne Schönluk g. Ludviku za človekoljubno razumevanje, prav tako g. Krečiču, šefu iste tovarne ter vsem našim primorskim prijateljem v Hurlinghamu.

Operacija, ki je trajala 11 ur in jo je vodil znani kirurg prof. dr. Zerbin ob asistenci dr. Sergija in dr. Fileagija ter devetih drugih zdravnikov v satoriju v Sao Paulu v Brazilu, je srečno uspeša.

Prisrčno se zahvaljujemo tudi našim znanim in nepoznanim rojakom v Sao Paulu, ki so lajšali težke ure obema Matjažu in Alenki, ki je brata spremljala v Brazil, dalje č. g. Ludviku Ceglarju, ki je vso težo odgovornosti prevel nase, prijatelju g. Mirtu ter g. Mestniku, ki je obema nudil gostoljubno zavetišče.

Pozabljeni tudi ne sme biti razumevanje, ki smo ga v tej zvezi našli pri društvu Zedinjena Slovenija, Vincencijevi konferenci in Fantovskemu odseku v Moronu, ki se je svojega člana Matjaža spominjal s številnimi pismi. Vsi so dejavno izpričali, da je Kristosov nauk o ljubezni do bližnjega, še zmerom največja vrednota tega sveta.

Mirko in Tilka Kunčič

Vsem rojakom, ki so na kakršenkoli način pripomogli k lepemu uspehu proslave 15-letnega jubileja v Ramos Mejii izreka pripravljani odbor najlepšo zahvalo!

II. prosvetni večer v Slomškovem domu bo v soboto, 9. maja ob 8. zvečer. Predaval bo g. prof. Slavko Zupan o pomenu telesne vzgoje med nami. Lepo vabljeni!

POPRAVEK

V poročilu o proslavi tretje obletnice blagoslovitve doma v San Martinu je tiskarski škrat napravil malo zmešnjavo. V poročilu o akademiji bi moralo stati: Naraščajoče SDO so v narodnih nošah deklamirale pesem „Pogovor z domovino“, ki jo je spesnil za to priložnost č. g. Gregor Mali. Gđ Martina Lah pa je v imenu SDO krepko podala Gregorčičevo „Domovina“.

pretvarjam v sočne sokove v svojih lističih, kakor ti v svojem želodcu. Veselim se sonca, kakor se ga veselijo ptički in se ga veselijo tudi ti. Pusti me živeti, da požemem cvetove in da dozorijo semena v meni; slednja so moji otročki, da boš vedel. Kruti človek! Povej, ali me hočeš še usmrčiti?“

„Nikdar in nikoli!“ je vzkliknil striček. „Za vse na svetu bi ti ne hotel storiti zlega. Potolažil si bom glad z redkvicami.“

Krenil je k gredici, kjer so rasle redkvice. Ročno je izpulil eno iz zemlje.

„Ojoj!“ je vzdihnila redkvica v njegovi roki in umrla.

Striček je iznenaden glasno zakričal in spustil redkvico na tla.

„Ali si bila tudi ti živa?“ jo je vprašal.

Na to vprašanje mu mrtva redkvica, seve, ni mogla več odgovoriti. Odgovorila pa mu je ena izmed ostalih na gredi:

„Seveda smo žive. Kaj pa si mislil? Toda predobro vemo, da moramo umreti, kadar pride naš čas. Saj zato nas sejejo, da dozoriemo in služimo kot hranivo. Joj, kakšni požeruhi ste ljudje! Vse mora umreti, kar pride pod vaše roke, samo da zadostite nenasitnosti svojih želodcev. Krvoločnejših morilcev pač ni na svetu.“

„Nak, jaz nisem morilec in nočem biti!“ je striček kakor k prisegi svečano dvignil roko. „Nikoli ne bom položil svojih rok na vas. Potolažil si bom glad z jagodami, če ni drugače.“

„Kakopak,“ je zaničljivo dejala red-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3234
Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 770.902

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1964: za Argentino \$ 800,—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Tečaj valut v menjalnicah v Bs. Airesu v torek, 28. 4. 1964. Prodajna cena:

1 USA dolar		m\$	137,50
1 angleški funt		"	358,40
100 italijanskih lir		"	22,50
100 avstr. šilingov		"	531,55
100 nemških mark		"	3.462,—

Recreo „Europa“ de Rovtar y Rovtar Hnos., Río Carapachay, Tigre, T. E.: 749-0589, na razpolago tudi Slovincem.

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2.
Cangallo 1642
T. E. 35-8827 Buenos Aires

HOTEL TIROL
(bivši hotel „Primavera“) vam nudi lepe sobe s kopalnico, centralno kurjavo, garaža
MAKS in ZORA RANČNIK
MAR DEL PLATA
Mitre 2024 T. E. 2-8425
Hotel je odprt vse leto

ADVOKAT
DR. JOŽE LOZAR
Tucumán 1438
T. E. 46-5458 in 40-5353
planta baja ofic. 2

Penzion „Sevilla“
V strogem središču — Odprt vse leto — Okusna domača hrana
JOŽE ZOR
Juan B. Alberdi 110 — Río Ceballos
Sierras de Córdoba
T. E.: 12

kvica. „Umor mora biti. Mar misliš, bedak, da jagode ne žive, da rastejo in zorijo — mrtve!“

Striček je pobegnil iz vrta, se zaprl v svojo samotno izbo in mlo zaplakal. Bil je prepričan, da mu je umreti od glada, zakaj morilec ni hotel biti. Bil je pač neskončno blag in usmiljen — naš striček.

Toda ker smrt ni hotela priti takoj in je glad postajal čedalje hujši, je striček stopil k polici in vzel z nje debelo, lepo dišečo jabolko.

PISANI DROBIZ

Stavki

1. Iz loga teci domov. 2. Kamni kakor pesek ne smejo biti na njivi. 3. Živ in cel je prišel domov. 4. Mati poljubljaja našega brata. — V vsakem stavku je skrito ime slovenskega mesta.

Ločilna uganka

Skoplje, brivnica, klanec, pozdrav Rebeka. — Iz vsake besede izloči tri zaporedne črke. Skupaj ti dajo pregovor.

Pregovor

UTRITE

JDANEB

INEMSI

Jemlji črke v določenem redu pa dobiš pregovor.

Rešitve v prihodnji številki.

Rešitve ugank iz prejšnje številke
Iz sestavka Slovenska zemlja v ugankah: borovnica — Borovnica. Soča — Sora — soba — sova. Krka — Krma — krpa. Pregovor: Brez dela ni jela.

NAŠI
MLADINI

BOGU, KAR JE BOŽJEGA! Vsaj desetko rožnega venca zmolijo vsake večer pri Ločkarjevih. In je prav tako, ker prazno je delo brez „žer“ iz nebes.

Samo... Kadar moli Tine „naprej“, so njegove zdravamarije takšne, da jih komaj poznaš. Polovico besed pogoltno. Vsem je sitno, ko poslušajo takšno „molitev“.

Oglasi se mama: „Moli, kakor se spodobi, ali pa se spravi v posteljo. Takšna molitev je slabša kot nič!“

Mama ima prav. Z molitvijo Boga častimo, se mu zahvaljujemo in ga prosimo pomoči. Misliš, da nam bo Bog dal svoj blagoslov, če ga prosimo na tak način?

MAJNIK

Kdo pa prihaja v svate čez polje z zvrhanim košem židane volje?

Ptički veselo mu gredo naproti, šmarnice klanjajo se mu ob poti, zvončki pozdrav mu pošiljajo z brega, žabji zbor — kvak, kvak, kvak, rega, kvak, rega —

pesem ubrano na čast mu prepeva, sonce v srebrno ga haljo odeva.

Majnik prihaja k nam v svate čez polje!

Vsem, ki so žalostni, židane volje zvrhano dlan naj v naročje natrosi — dedek naš jojme, jo komaj že nosi.

Mirko Kunčič

Prva skrb

Z aktovko pod pazduho gre Andrej po cesti.

„Kam?“ ga ustavi. „V šolo?“

„Ne. V angleški tečaj,“ mi pove ponosno. „Ata pravi, da mi bo angleščina zelo koristila.“

„Glej, glej, ti boš pa učen. Doma smo rekli: kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. Prav je tako!“

Andrej se je zadovoljno smehljaj. Posloviti sem se mislil, pa sem se spomnil: „Kako pa ti letos gre v slovenskem tečaju? Dobro?“

„Tja pa ne hodim več,“ je bilo Andreju nerodno. „Veste, nimam časa!“

„A tako!“ sem bil skoraj hud. „Za vse drugo imaš čas, samo za naš jezik ne? Ne tako, dragi moj! Prva skrb ti bodi materini jezik. Naj ti ne bo zanj žal ne časa ne truda!“